

Wolfi Landstreicher

Από την Πολιτική στη Ζωή

Απαλλάσσοντας
την Αναρχία από τα Δεσμά
της Αριστεράς

Η μετάφραση έγινε από το αγγλικό πρωτότυπο “*From Politics to Life: Ridding anarchy of the leftist millstone*”
που βρίσκεται στην ιστοσελίδα του
theanarchistlibrary.org

Τυπώθηκε στα ελληνικά Δεκέμβρη του 2021.

Από τότε που ο αναρχισμός ορίστηκε ως ένα διακριτό ριζοσπαστικό κίνημα, έχει σχετιστεί με την αριστερά, αλλά αυτή η συσχέτιση ήταν πάντα άβολη. Αριστεροί που βρίσκονταν σε θέση εξουσίας (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αυτοαποκαλούνταν αναρχικοί, όπως οι ηγέτες της CNT και της FAI στην Ισπανία στο 1936-37) εκλάμβαναν τον αναρχικό στόχο της συνολικής μετατροπής της ζωής και τη συνεπακόλουθη αξία πως οι στόχοι θα πρέπει να ενυπάρχουν στα μέσα του αγώνα, ως ένα εμπόδιο στα πολιτικά τους προγράμματα. Η πραγματική εξέγερση ξεσπάει πάντα πέρα από κάθε πολιτικό πρόγραμμα, και οι πιο συνεπείς αναρχικοί είδαν την πραγματοποίηση των ονείρων τους ακριβώς σ' αυτό το άγνωστο και μακρινό σημείο. Κι όμως, κατά καιρούς, όταν οι φλόγες της εξέγερσης κόπαζαν (ή ακόμη και σε περιπτώσεις όπως αυτή της Ισπανίας το 1936-37, όπου έκαιγαν ακόμα ζωνάρι), ηγετικοί αναρχικοί θα λάμβαναν ξανά τη θέση τους ως “συνείδηση της αριστεράς”¹. Όμως, αν η ευρύτητα των αναρχικών ονείρων και οι αξίες που αυτά συνεπάγονται έχουν αποτελέσει εμπόδιο στα πολιτικά σχέδια της αριστεράς, αυτά τα σχέδια έχουν γίνει μια πολύ μεγαλύτερη θηλιά γύρω από το λαιμό του

1 ΣτΜ: Στο πρωτότυπο αναφέρεται ως “the conscience of left”

αναρχικού κινήματος, βαραινόντάς το με το «ρεαλισμό» που δεν μπορεί να ονειρεύεται.

Για την αριστερά, ο κοινωνικός αγώνας ενάντια στην εκμετάλλευση και την καταπίεση είναι ουσιαστικά ένα πολιτικό πρόγραμμα προς υλοποίηση, με κάθε αναγκαίο μέσο. Μια τέτοια αντίληψη προφανώς χρειάζεται μια πολιτική μεθοδολογία αγώνα και μια τέτοια μεθοδολογία είναι καταδικασμένη να αντικρούσει μερικές βασικές αναρχικές αξίες. Πρώτα απ' όλα, η πολιτική σαν μια διακριτή κατηγορία κοινωνικής ύπαρξης είναι ο διαχωρισμός των αποφάσεων που καθορίζουν της ζωές μας από την εκτέλεση αυτών των αποφάσεων. Αυτός ο διαχωρισμός εδρεύει σε θεσμούς που λαμβάνουν και επιβάλλουν εκείνες τις αποφάσεις. Έχει μικρή σημασία πόσο δημοκρατικοί ή συναινετικοί είναι αυτοί οι θεσμοί· ο διαχωρισμός και η θεσμοποίηση που είναι σύμφυτα με την πολιτική, πάντα αποτελούνε μια επιβολή απλά και μόνο επειδή απαιτούν οι αποφάσεις να παίρνονται πριν την εμφάνιση των περιστάσεων στις οποίες εφαρμόζονται. Αυτό καθιστά απαραίτητο να παίρνουν τη μορφή γενικευμένων κανόνων που πρέπει πάντα να εφαρμόζονται σε συγκεκριμένου τύπου καταστάσεις, μη λαμβάνοντας υπόψιν τις ειδικές περιστάσεις. Εδώ συναντώνται οι σπόροι της ιδεολογικής σκέψης -κατά την οποία οι ιδέες ορίζουν τις δραστηριότητες των ατόμων αντί να εξυπηρετούν τα άτομα ώστε να αναπτύξουν τα δικά τους σχέδια, αλλά θα αναφερθώ σ' αυτό αργότερα. Αντίστοιχης

σημασίας από μια αναρχική οπτική είναι το γεγονός πως η εξουσία έγκειται στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων και επιβολής. Και η αριστερίστικη αντίληψη του κοινωνικού αγώνα είναι ακριβώς αυτή του να επηρεάσουν, να πάρουν τον έλεγχο ή να δημιουργήσουν εναλλακτικές εκδοχές αυτών των θεσμών. Με άλλα λόγια, είναι ένας αγώνας για να τροποποιήσει, όχι για να καταστρέψει θεσμοθετημένες σχέσεις εξουσίας.

Αυτή η αντίληψη αγώνα με την προγραμματική της βάση απαιτεί μια οργάνωση ως μέσο διεξαγωγής του αγώνα. Η οργάνωση αντιπροσωπεύει τον αγώνα, επειδή είναι η συμπαγής έκφραση του προγράμματός του. Αν οι εμπλεκόμενοι ορίσουν το πρόγραμμα ως επαναστατικό και αναρχικό, τότε το πρόγραμμα για αυτούς έρχεται να αντιπροσωπεύσει την επανάσταση και την αναρχία, και η δύναμη της οργάνωσης εξισώνεται με τη δύναμη του επαναστατικού και αναρχικού αγώνα. Ένα τέτοιο ξεκάθαρο παράδειγμα εντοπίζεται στην Ισπανική επανάσταση, όπου η ηγεσία της CNT αφού ενέπνευσε τους εργάτες και τους χωρικούς της Καταλονίας να απαλλοτριώσουν τα μέσα παραγωγής (όπως και όπλα με τα οποία σχημάτισαν τις ελεύθερες πολιτοφυλακές τους), δεν διέλυσε την οργάνωση ώστε να επιτρέψει στους εργάτες να εξερευνήσουν την αναδημιουργία της κοινωνικής ζωής με τους δικούς τους όρους. Αντίθετα ανέλαβε τη διοίκηση της παραγωγής. Αυτή η σύγχυση με το συνδικάτο να αναλαμβάνει τη διοίκηση της

αυτοοργάνωσης των εργατών είχε αποτελέσματα που μπορούν να μελετηθούν από οποιονδήποτε είναι πρόθυμος να δει τα γεγονότα κριτικά. Όταν λοιπόν ο αγώνας ενάντια στην άρχουσα τάξη διαχωρίζεται από τα άτομα που τον διεξάγουνε και εναποτίθεται στα χέρια της οργάνωσης, παύει να είναι το αυτοπροσδιοριζόμενο σχέδιο αυτών των ατόμων και αντιθέτως καταλήγει να είναι μια εξωτερική υπόθεση στην οποία αυτά αφοσιώνονται. Επειδή αυτή η υπόθεση εξισώνεται με την οργάνωση, η πρωταρχική δραστηριότητα των ατόμων που αφοσιώνονται σ' αυτήν είναι η διατήρηση και η επέκταση της οργάνωσης.

Στην πραγματικότητα, η αριστερή οργάνωση είναι το μέσο με το οποίο η αριστερά σχεδιάζει να μετασχηματίσει τις θεσμοθετημένες σχέσεις εξουσίας. Το αν αυτό γίνεται μέσω της απεύθυνσης στους σημερινούς κυβερνώντες και την άσκηση δημοκρατικών δικαιωμάτων, μέσω της εκλογικής ή βίαιης κατάκτησης της κρατικής εξουσίας, μέσω της θεσμικής απαλλοτρίωσης των μέσων παραγωγής ή μέσω ενός συνδυασμού των παραπάνω, μικρή σημασία έχει. Για να το πετύχει αυτό η οργάνωση προσπαθεί να μετατρέψει τον εαυτό της σε μια εναλλακτική εξουσία ή σε μια αντί-εξουσία (*counter-power*): αυτός είναι ο λόγος που πρέπει να ενστερνιστεί τη σημερινή ιδεολογία της εξουσίας, δηλαδή τη δημοκρατία. Δημοκρατία είναι εκείνο το σύστημα διαχωρισμένων και θεσμοθετημένων τρόπων λήψης αποφάσεων που απαιτεί τη δημιουργία κοινωνικής συναίνεσης ώστε να ενεργοποιηθούν τα εκάστοτε

προγράμματα. Αν και η εξουσία πάντα έγκειται στον εξαναγκασμό, στα δημοκρατικά πλαίσια, δικαιολογείται λόγω της συναίνεσης που μπορεί να αποσπάσει. Αυτός είναι ο λόγος που είναι απαραίτητο για την αριστερά να αναζητά όσους περισσότερους οπαδούς γίνεται, μάζες που να συμφωνούν και να υποστηρίζουν τα προγράμματά της. Έτσι, αφοσιωμένη στη δημοκρατία, η αριστερά πρέπει να ενστερνιστεί την ποσοτική ψευδαίσθηση.

Η προσπάθεια να κερδίσει οπαδούς απαιτεί την επίκληση στον ελάχιστο κοινό παρονομαστή. Έτσι αντί να διεξάγει μια ζωτικής σημασίας θεωρητική εξερεύνηση, η αριστερά αναπτύσσει μια σειρά απλοϊκών δογμάτων μέσω των οποίων βλέπει τον κόσμο, αλλά και μια λιτανεία από ηθικά αίσχη που διαπράττονται από τους σημερινούς κυβερνώντες, που οι αριστεροί πιστεύουν πως μπορεί να οδηγήσουν σε μια μαζική απήχηση. Κάθε αμφισβήτηση ή εξερεύνηση έξω από το ιδεολογικό πλαίσιο καταδικάζεται σφοδρά ή αντιμετωπίζεται με έλλειψη κατανόησης. Η ανικανότητα για σοβαρή θεωρητική εξερεύνηση είναι το κόστος της αποδοχής της ποσοτικής ψευδαίσθησης, σύμφωνα με την οποία ο αριθμός των οπαδών, ανεξάρτητα από την παθητικότητα και την άγνοιά τους, είναι αυτός που αντανακλά τη δύναμη ενός κινήματος αντί για την ποιότητα και τη συνέπεια ιδεών και πρακτικής.

Επιπλέον η πολιτική αναγκαιότητα της απεύθυνσης «στις μάζες» οδηγεί την αριστερά να χρησιμοποιεί τη

μέθοδο της διατύπωσης μερικών (όχι συνολικών) αιτημάτων προς τους σημερινούς κυβερνώντες. Αυτή η μέθοδος είναι σίγουρα αρκετά συμβατή με ένα σχέδιο μετασχηματισμού των σχέσεων εξουσίας, ακριβώς επειδή δεν αμφισβητεί ριζικά αυτές τις σχέσεις. Στην πραγματικότητα, διατυπώνοντας αιτήματα προς τους κυβερνώντες, υποδηλώνεται πως απλές (αν και πιθανώς ακραίες) μεταρρυθμίσεις των τωρινών σχέσεων επαρκούν για την πραγματοποίηση του προγράμματος της αριστεράς. Αυτό που δεν αμφισβητείται σ' αυτήν τη μέθοδο είναι η ίδια η κυρίαρχη τάξη, αφού αυτό θα απειλούσε το ίδιο το πολιτικό πλαίσιο της αριστεράς.

Αυτό που εξυπακούεται σ' αυτή τη προσέγγιση για μερική αλλαγή είναι το δόγμα του προοδευτισμού (στην πραγματικότητα, μια απ' τις πιο δημοφιλείς ταμπέλες στις μέρες μας είναι ακριβώς αυτή του «προοδευτικού» ανάμεσα σε αριστερούς και φιλελεύθερους² - οι οποίοι μάλλον θα προτιμούσαν να αφήσουν πίσω τους τις άλλες αμαυρωμένες ταμπέλες). Προοδευτισμός είναι η ιδέα πως η σημερινή τάξη πραγμάτων είναι αποτέλεσμα μιας συνεχούς (αν και πιθανώς «διαλεκτικής») διαδικασίας βελτίωσης, και πως αν προσπαθήσουμε (είτε μέσα από ψήφους, ψηφίσματα, δικαστικούς αγώνες, πολιτική ανυπακοή, πολιτική βία ή ακόμα και μέσα από την κατάκτηση της εξουσίας -οτιδήποτε άλλο εκτός από την καταστροφή της) μπορούμε να προχωρήσουμε αυτή τη

2 ΣτΜ: με την αμερικανική απόδοση του όρου *liberals*

διαδικασία ακόμη περαιτέρω. Η έννοια της προόδου και η προσέγγιση των μερικών αιτημάτων, η οποία αποτελεί την πρακτική εφαρμογή της, αναδεικνύουν μια άλλη ποσοτική πτυχή της αριστερής αντίληψης του κοινωνικού μετασχηματισμού. Αυτός ο μετασχηματισμός είναι απλώς ζήτημα βαθμών, ζήτημα της θέσης του ατόμου σε μια συνεχή πορεία. Ο σωστός αριθμός μεταρρυθμίσεων είναι που θα μας οδηγήσει «εκεί» (οπουδήποτε και αν βρίσκεται το «εκεί»). Μεταρρύθμιση και επανάσταση είναι απλά διαφορετικά επίπεδα της ίδιας δραστηριότητας. Τέτοιοι είναι οι παραλογισμοί της αριστερισμού, που εθελοτυφλεί μπροστά στις τρανταχτές αποδείξεις πως η μοναδική πορεία στην οποία βρισκόμαστε, τουλάχιστον από την άνοδο του καπιταλισμού και του βιομηχανικού συστήματος, είναι η αυξανόμενη φτωχοποίηση της ύπαρξης και αυτό δεν μπορεί να μεταρρυθμιστεί.

Η προσέγγιση των μερικών αλλαγών και η πολιτική ανάγκη για κατηγοριοποίηση οδηγεί επίσης την αριστερά στο να αξιολογεί τους ανθρώπους με βάση το αν ανήκουν σε διάφορες καταπιεσμένες και εκμεταλλευόμενες ομάδες όπως «οι εργάτες», «οι γυναίκες», «οι έγχρωμοι», «οι γκέι και οι λεσβίες» και πάει λέγοντας. Αυτή η κατηγοριοποίηση είναι η βάση της πολιτικής των ταυτοτήτων. Η πολιτική των ταυτοτήτων είναι αυτή η ειδική μορφή ψευδούς αντιπαράθεσης, στην οποία καταπιεσμένα άτομα επιλέγουν να ταυτιστούν με μια συγκεκριμένη κοινωνική κατηγορία μέσω της οποίας η

καταπίεσή τους ενισχύεται ως μια υποτιθέμενη δράση αφήφησης της καταπίεσής τους. Στην πραγματικότητα, η συνεχόμενη ταύτιση με αυτόν το κοινωνικό ρόλο περιορίζει την ικανότητα αυτών που ασκούν την πολιτική των ταυτοτήτων να αναλύσουν τη κατάστασή τους στη κοινωνία εις βάθος και να δράσουν ως άτομα ενάντια στη καταπίεσή τους. Συνεπώς αυτό εγγυάται τη συνέχιση των κοινωνικών σχέσεων που προκαλούν τη καταπίεσή τους. Αλλά μόνο ως μέλη κατηγοριών αυτοί οι άνθρωποι είναι χρήσιμα πιόνια στους πολιτικούς ελιγμούς της αριστεράς, δεδομένου ότι τέτοιες κοινωνικές κατηγορίες αναλαμβάνουν το ρόλο ομάδων πίεσης και συντεχνιών εξουσίας εντός της δημοκρατικής δομής.

Η πολιτική λογική της αριστεράς με τις οργανωτικές της προϋποθέσεις, την υιοθέτηση της δημοκρατίας και της ποσοτικής ψευδαίσθησης και την αξιολόγηση των ατόμων ως απλά μέλη κοινωνικών κατηγοριών, είναι από τη φύση της κολλεκτιβίστικη³, καταστέλλοντας το άτομο ως τέτοιο. Αυτό εκφράζεται μέσω του καλέσματος προς τα άτομα να θυσιάσουν τον εαυτό για τους ποικίλους σκοπούς, τα όποια προγράμματα και τις οργανώσεις της αριστεράς. Πίσω απ' αυτά τα καλέσματα μπορεί κάποιος να εντοπίσει τις χειραγωγικές ιδεολογίες της συλλογικής ταυτότητας, της συλλογικής ευθύνης και της συλλογικής ενοχής. Άτομα που ορίζονται ως κομμάτια μιας «προνομιούχας» ομάδας

3 ΣτΜ: ο όρος *collectivism* χρησιμοποιείται με την αρνητική έννοια της προσκόλλησης στη συλλογική ταυτότητα και αφήγηση

-«στρέιτ», «λευκοί», «άντρες», «πρωτοκοσμικοί», «μεσοαστοί»- θεωρούνται υπεύθυνα για όλη την καταπίεση που αποδίδεται σε αυτήν την ομάδα. Αυτοί λοιπόν οδηγούνται χειραγωγούμενοι στο να δρουν έτσι ώστε να «εξιλεωθούν» απ' αυτά τα «εγκλήματα», παρέχοντας άκριτη υποστήριξη στα κινήματα εκείνων που είναι πιο καταπιεσμένοι απ' ότι οι ίδιοι. Κι από την άλλη, άτομα που ορίζονται ως κομμάτια μιας καταπιεσμένης ομάδας δέχονται χειραγωγούμενα μια συλλογική ταυτότητα στα πλαίσια μιας υποχρεωτικής «αλληλεγγύης» -γυναικεία αδελφότητα, εθνικισμός μαύρων, queer ταυτότητα κ.τ.λ. Αν αυτοί απορρίψουν ή κριτικάρουν βαθιά και ριζοσπαστικά αυτή την ομαδική ταυτότητα, αυτό ισούται με την αποδοχή της δικιάς τους καταπίεσης. Στην πραγματικότητα το άτομο που δρα μόνο του (ή μόνο με αυτούς που έχει αναπτύξει σχέσεις πραγματικής συγγένειας) ενάντια στην καταπίεσή του/της και την εκμετάλλευση όπως τη βιώνει στη ζωή του/της, κατηγορείται για «αστικό ατομικισμό», παρά το γεγονός πως παλεύει ακριβώς ενάντια στην αλλοτρίωση, στο διαχωρισμό και τον ατομισμό, που είναι φυσικό επακόλουθο της συλλογικής αλλοτριωμένης κοινωνικής δραστηριότητας την οποία το κράτος και το κεφάλαιο -η επονομαζόμενη «αστική κοινωνία»- μας επιβάλλει.

Επειδή ο αριστερισμός είναι η έμπρακτη αντίληψη του κοινωνικού αγώνα ως πολιτικού προγράμματος, είναι ιδεολογική από πάνω μέχρι κάτω. Ο αγώνας που διεξάγει

η αριστερά δε γεννιέται μέσα από τις επιθυμίες, τις ανάγκες και τα όνειρα των εκμεταλλευόμενων, των καταπιεζόμενων, των κυριαρχούμενων και περιθωριοποιημένων ατόμων αυτής της κοινωνίας. Δεν πρόκειται για τη δραστηριότητα των ανθρώπων που πασχίζουν να επανοικειοποιηθούν τη ζωή τους και αναζητούν τα απαραίτητα εργαλεία για να το κάνουν. Αντιθέτως είναι ένα πρόγραμμα διαμορφωμένο στα μυαλά των αριστερών ηγετών ή στις οργανωτικές συναντήσεις, που υπάρχει πέρα και πριν από τους ατομικούς αγώνες των ανθρώπων και στο οποίο αυτοί πρέπει να υποταχθούν. Όποιο και αν είναι το κεντρικό σύνθημα αυτού του προγράμματος -σοσιαλισμός, κομμουνισμός, αναρχισμός, γυναικεία αλληλεγγύη, αφρικανικοί λαοί, δικαιώματα των ζώων, απελευθέρωση της γης, πριμιτιβισμός, εργατική αυτοδιαχείριση κ.τ.λ. κ.τ.λ.- δεν παρέχει εργαλεία στα άτομα ώστε να το χρησιμοποιήσουν στους καθημερινούς ατομικούς αγώνες ενάντια στη κυριαρχία, παρά απαιτεί από τα άτομα να ανταλλάξουν την κυριαρχία της άρχουσας τάξης με την κυριαρχία του αριστερού προγράμματος. Με άλλα λόγια απαιτεί από τα άτομα να συνεχίσουν να εγκαταλείπουν την ικανότητά τους να καθορίζουν τη δική τους ύπαρξη.

Στα καλύτερά του, το αναρχικό εγχείρημα ήταν από πάντα η συνολική αναδιαμόρφωση της ύπαρξης βασισμένη στην επανοικειοποίηση της ζωής από κάθε άτομο ξεχωριστά, που δρα συναναστρεφόμενο ελεύθερα με άλλα

άτομα της επιλογής του. Αυτό το όραμα συναντάται στα πιο ποιητικά γραπτά σχεδόν κάθε γνωστού αναρχικού, και είναι αυτό που έκανε τον αναρχισμό “τη συνείδηση της αριστεράς”. Αλλά ποιά η χρησιμότητα του να είναι κανείς η συνείδηση ενός κινήματος το οποίο δεν μοιράζεται και δεν μπορεί να μοιραστεί το εύρος και το βάθος των ονείρων του, εάν εν τέλει επιθυμεί να πραγματοποιήσει τα όνειρά του; Στην ιστορία του αναρχικού κινήματος αυτές οι κοντινότερες στην αριστερά προοπτικές και πρακτικές, όπως ο αναρχοσυνδικαλισμός και ο πλατφορμισμός, εμπεριείχαν πάντα πολύ λιγότερο το όνειρο και πολύ περισσότερο το πρόγραμμα. Τώρα που ο αριστερισμός έχει πάψει πια να είναι μια εξέχουσα δύναμη διακριτή με κάποιον τρόπο από την υπόλοιπη πολιτική σφαίρα, τουλάχιστον στο δυτικό κόσμο, είναι σίγουρο ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος να συνεχίσουμε να κουβαλάμε αυτή τη θηλιά γύρω απ’ το λαιμό μας. Η πραγματοποίηση των αναρχικών ονείρων, των ονείρων κάθε ατόμου ικανού ακόμα να ονειρεύεται και να επιθυμεί ανεξάρτητα το να είναι αυτόνομος δημιουργός της δικιάς του ύπαρξης, απαιτεί μια συνειδητή και αυστηρή ρήξη με την αριστερά. Αυτή η ρήξη θα σήμαινε τουλάχιστον τα εξής:

1. Την απόρριψη μιας πολιτικής αντίληψης του κοινωνικού αγώνα. Την αναγνώριση δηλαδή πως ο επαναστατικός αγώνας δεν είναι ένα πρόγραμμα, αλλά αντιθέτως είναι ο αγώνας για την ατομική και την κοινωνική επανοικειοποίηση της ολότητας της ζωής. Ως τέτοιος είναι

από τη φύση του αντί-πολιτικός. Με άλλα λόγια, αντιτίθεται σε κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης -και κάθε μέθοδο αγώνα- στην οποία οι αποφάσεις για το πως να ζεις και να αγωνίζεσαι είναι διαχωρισμένες από την εκτέλεση αυτών των αποφάσεων, άσχετα με το πόσο δημοκρατική και συμμετοχική μπορεί να είναι αυτή η διαχωρισμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

2. Την απόρριψη του οργανωτισμού, εννοώντας με αυτό την απόρριψη της ιδέας πως κάποια οργάνωση μπορεί να αντιπροσωπεύσει εκμεταλλευόμενα άτομα ή ομάδες, τον κοινωνικό αγώνα, την επανάσταση ή την αναρχία. Επομένως, θα σήμαινε την επιπλέον απόρριψη όλων των επίσημων φορμαλιστικών οργανώσεων, κομμάτων, ενώσεων, ομοσπονδιών και των ομοίων τους- οι οποίες, εξαιτίας της προγραμματικής τους φύσης, αναλαμβάνουν ένα τέτοιο ρόλο αντιπροσώπευσης. Αυτό δεν σημαίνει την απόρριψη της ικανότητας να οργανώνεις συγκεκριμένες κινήσεις απαραίτητες για τον επαναστατικό αγώνα, αλλά κυρίως την απόρριψη της υποβολής της οργάνωσης εργασιών και σχεδίων στο φορμαλισμό ενός οργανωτικού προγράμματος. Το μόνο έργο που έχει φανεί μέχρι τώρα να απαιτεί επίσημη οργάνωση είναι η ανάπτυξη και η διατήρηση μιας επίσημης οργάνωσης.

3. Την απόρριψη της δημοκρατίας και της ποσοτικής ψευδαίσθησης. Θα σήμαινε την απόρριψη της οπτικής πως ο αριθμός των οπαδών μιας υπόθεσης, ιδέας ή

προγράμματος είναι αυτό που καθορίζει τη δύναμη του αγώνα, περισσότερο από ότι η ποιοτική αξία της πρακτικής αγώνα ως επίθεση ενάντια στους θεσμούς κυριαρχίας και ως επανοικειοποίηση της ζωής. Την απόρριψη κάθε θεσμοποίησης ή φορμαλισμού της λήψης αποφάσεων και, στην πραγματικότητα, κάθε προσέγγισης που αντιλαμβάνεται τη λήψη αποφάσεων σαν μια στιγμή διαχωρισμένη από τη ζωή και την πρακτική. Θα σήμαινε επιπλέον την απόρριψη της “σταυροφορικής” μεθόδου που πασχίζει να κατακτήσει τις μάζες. Μια τέτοια μέθοδος θεωρεί πως η θεωρητική εξερεύνηση έχει ένα τέλος, πως κάποιος έχει την απάντηση στην οποία όλοι πρέπει να προσκολληθούν και πως επομένως κάθε μέθοδος είναι αποδεκτή για τη διάδοση του μηνύματος, ακόμα και αν αυτή η μέθοδος αντικρούει ό,τι λέμε. Έτσι οδηγείται κανείς στο να αναζητά ακολουθητές που αποδέχονται τη θέση του, παρά συντρόφους και συνεργούς με τους οποίους να συνεχίσει τις εξερευνήσεις του. Αντιθέτως αναφέρομαι στην πρακτική του να επιδιώκει κανείς να εκτελέσει τα σχέδια του, όσο καλύτερα μπορεί με τρόπο συνεπή στις ιδέες, στις επιθυμίες και στα όνειρα του, ερχόμενος έτσι εν τέλει κοντά με εν δυνάμει συνενόχους με τους οποίους να αναπτύσσει σχέσεις συγγένειας και να διευρύνει την πρακτική της εξέγερσης.

4. Την απόρριψη της διατύπωσης αιτημάτων προς τους εξουσιαστές επιλέγοντας αντιθέτως μια πρακτική άμεσης δράσης και επίθεσης. Την απόρριψη της ιδέας πως

μπορούμε να πραγματοποιήσουμε την επιθυμία μας για αυτοπροσδιορισμό μέσα από μερικά αιτήματα τα οποία, στην καλύτερη, προσφέρουν μόνο μια προσωρινή βελτίωση της βλαβερότητας της κοινωνικής τάξης του κεφαλαίου. Θα σήμαινε την αναγνώριση της αναγκαιότητας να επιτεθούμε σ' αυτή τη κοινωνία στο σύνολό της, να επιτύχουμε μια πρακτική και θεωρητική εμπειρία μέσα σε κάθε επιμέρους αγώνα του συνόλου που πρέπει να καταστραφεί. Με τον ίδιο τρόπο, θα σήμαινε την ικανότητα να βλέπουμε τι είναι δυνητικά επαναστατικό -τι έχει υπερβεί τη λογική των αιτημάτων και των μεταρρυθμιστικών αλλαγών- στους μερικούς κοινωνικούς αγώνες, εφόσον τελικά κάθε ριζοσπαστική, εξεγερτική ρωγμή έχει πυροδοτηθεί από έναν αγώνα που ξεκίνησε σαν μια απόπειρα να κερδίσει μερικά αιτήματα, ο οποίος όμως ξεπέρασε στην πράξη το να απαιτεί τα επιθυμητά και επιδίωξε να τα αδράξει και με το παραπάνω.

5. Την απόρριψη της ιδέας της προόδου, της ιδέας πως η σημερινή τάξη πραγμάτων είναι το αποτέλεσμα μιας συνεχούς διαδικασίας βελτίωσης που μπορούμε να εξελίξουμε ακόμη περισσότερο, πιθανώς μέχρι και το σημείο αποθέωσής της, αν προσπαθήσουμε. Θα σήμαινε την αναγνώριση πως η τωρινή τροχιά -την οποία οι κυβερνώντες και η πιστή ρεφορμιστική και «επαναστατική» αντιπολίτευσή τους αποκαλούν «πρόοδο»- είναι από τη φύση της επιβλαβής για την ατομική ελευθερία, την ελεύθερη συναναστροφή, τις υγιείς

ανθρώπινες σχέσεις, την ολότητα της ζωής και του ίδιου του πλανήτη. Την αναγνώριση πως αυτή η τροχιά πρέπει να οδηγηθεί σε ένα τέλος και νέοι τρόποι ζωής και αλληλεπίδρασης πρέπει να αναπτυχθούν αν σκοπεύουμε στην πλήρη αυτονομία και ελευθερία. (Αυτό δεν οδηγεί απαραίτητα σε μια απόλυτη απόρριψη της τεχνολογίας και του πολιτισμού, και μια τέτοια απόρριψη δεν αποτελεί την τελική γραμμή της ρήξης με την αριστερά, αλλά η απόρριψη της προόδου σίγουρα σημαίνει μια επιθυμία να εξετάσουμε και να αμφισβητήσουμε σοβαρά και κριτικά τον πολιτισμό και την τεχνολογία, και ειδικότερα τη βιομηχανοποίηση. Αυτοί που δεν επιθυμούν να αναδεικνύουν τέτοια ερωτήματα το πιθανότερο είναι να συνεχίσουν να διατηρούν το μύθο της προόδου.)

6. Την απόρριψη της πολιτικής των ταυτοτήτων. Την αναγνώριση πως, ενώ ποικίλες ομάδες εκμεταλλευόμενων βιώνουν την αποστέρησή τους με τρόπους ανάλογους με την καταπίεση τους και η ανάλυση αυτών των ιδιαιτεροτήτων είναι απαραίτητη για να καταλάβουμε πλήρως πως λειτουργεί η κυριαρχία, παρ' όλα αυτά, η αποστέρηση είναι η κατεξοχήν αρπαγή από καθέναν από μας της ικανότητάς μας σαν άτομα να δημιουργούμε τις ζωές μας με τους δικούς μας όρους σε ελεύθερη συναναστροφή με άλλους. Η επανοικειοποίηση της ζωής σε κοινωνικό επίπεδο, όπως και η πλήρης επανοικειοποίηση της σε ατομικό επίπεδο, μπορεί να συμβεί μόνο όταν

σταματήσουμε να αυτοπροσδιοριζόμαστε ουσιαστικά με όρους κοινωνικών ταυτοτήτων.

7. Την απόρριψη του κολλεκτιβισμού, της υποταγής του ατόμου στην ομάδα. Την απόρριψη της ιδεολογίας της συλλογικής ευθύνης (μια απόρριψη που δεν σημαίνει την άρνηση κοινωνικής ή ταξικής ανάλυσης, αλλά απομακρύνει την ηθική κριτική από μια τέτοια ανάλυση και αρνείται την επικίνδυνη πρακτική του να κατηγορείς άτομα για δραστηριότητες που έχουν γίνει στο όνομα μιας κοινωνικής κατηγορίας ή έχουν αποδοθεί σε αυτήν και της οποίας θεωρούνται πως αποτελούν κομμάτια, κάτι όμως για το οποίο αυτοί δεν είχανε καμία επιλογή -π.χ. «Εβραίοι», «γύφτοι», «αρσενικοί», «λευκοί» κ.τ.λ.). Την απόρριψη της ιδέας πως ο καθένας, είτε εξαιτίας κάποιου «προνομίου» είτε εξαιτίας του ότι υποτίθεται πως είναι μέλος μιας ξεχωριστής καταπιεζόμενης ομάδας, οφείλει άνευ κριτικής αλληλεγγύη σε κάθε αγώνα ή κίνημα και την αναγνώριση πως μια τέτοια αντίληψη είναι μια μεγάλη παρεμπόδιση σε οποιαδήποτε σοβαρή επαναστατική διαδικασία. Θα σήμαινε τη δημιουργία συλλογικών σχεδίων και δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τις ανάγκες και τις επιθυμίες των εμπλεκόμενων ατόμων και όχι το αντίστροφο. Την αναγνώριση πως η θεμελιώδης αλλοτρίωση που επιβάλλεται από το κεφάλαιο δεν βασίζεται σε καμία υπέρ-ατομικιστική ιδεολογία που ίσως προωθεί, αλλά προκύπτει περισσότερο από το συλλογικό σχέδιο παραγωγής που αυτό επιβάλλει, το οποίο

απαλλοτριώνει τις ατομικές δημιουργικές μας ικανότητες για να εκπληρώσει τους στόχους του. Την αναγνώριση της απελευθέρωσης κάθε ατόμου ξεχωριστά να μπορεί να καθορίζει τις συνθήκες ύπαρξης του με ελεύθερη συναναστροφή με άλλα άτομα της επιλογής του – δηλαδή την ατομική και την κοινωνική επανοικειοποίηση της ζωής-σαν τον πρωταρχικό στόχο της επανάστασης.

8. Την απόρριψη της ιδεολογίας, δηλαδή, την απόρριψη κάθε προγράμματος, ιδέας, αφαίρεσης, ιδανικού ή θεωρίας που τοποθετείται πάνω από τη ζωή και τα άτομα σαν ένα κατασκευάσμα το οποίο πρέπει να υπηρετούν. Την απόρριψη επομένως του Θεού, του Κράτους, του Έθνους, της Φυλής κ.τ.λ. αλλά επιπλέον και του Αναρχισμού, του Πριμιτιβισμού, του Κομμουνισμού, της Ελευθερίας, της Αιτίας, του Ατόμου κ.τ.λ. όταν αυτά γίνονται ιδανικά στα οποία κάποιος θυσιάζει τον εαυτό του, τις επιθυμίες του, τις φιλοδοξίες του, τα όνειρά του. Τη χρήση των ιδεών, θεωρητικών αναλύσεων και την ικανότητα να σκέφτεται κανείς λογικά, αφαιρετικά και κριτικά, ως εργαλεία για να πραγματοποιήσει κανείς τους στόχους του, για να επανοικειοποιηθεί τη ζωή και να δρα ενάντια σε ότι στέκεται εμπόδιο στην πορεία αυτής της διαδικασίας. Την άρνηση των εύκολων απαντήσεων που έρχονται να λειτουργήσουν σαν παρωπίδες στις προσπάθειες κάποιου να εξετάσει την πραγματικότητα που αντιμετωπίζει, όντας σε μια διαδικασία συνεχούς αμφισβήτησης και θεωρητικής εξερεύνησης.

Όπως το βλέπω, αυτά είναι που αποτελούνε μια αληθινή ρήξη με την αριστερά. Όπου λείπουν οι παραπάνω απορρίψεις -είτε στη θεωρία είτε στην πράξη- παραμένουν κατάλοιπα της αριστεράς, και αυτό είναι ένα εμπόδιο στα σχέδια μας για απελευθέρωση. Εφόσον η ρήξη με την αριστερά βασίζεται στην αναγκαιότητα να ελευθερώσουμε την πρακτική της αναρχίας από τα όρια της πολιτικής, αυτονόητα δεν αποτελεί και μια στροφή προς τη δεξιά ή κάποιο άλλο τμήμα του πολιτικού φάσματος. Αλλά πολύ περισσότερο, αποτελεί μια διαπίστωση πως ένας αγώνας για τη αναδιαμόρφωση της ολότητας της ζωής, ένας αγώνας να πάρουμε πίσω τις ζωές μας, ως δικές μας σε μια συλλογική κίνηση για ατομική πραγμάτωση, μπορεί μόνο να παρεμποδιστεί από πολιτικά προγράμματα, «επαναστατικές» οργανώσεις και ιδεολογικές κατασκευές που απαιτούν την υπηρεσία μας, επειδή αυτές, όπως το κράτος και το κεφάλαιο, απαιτούν να δώσουμε τις ζωές μας σ' αυτά, και όχι να τις πάρουμε στα χέρια μας. Τα όνειρα μας είναι πολύ μεγαλύτερα από τα στενά όρια των πολιτικών σχεδιασμών. Είναι προ πολλού καιρός να αφήσουμε πίσω μας την αριστερά και να συνεχίσουμε τον όμορφο δρόμο μας προς το άγνωστο της εξέγερσης και της δημιουργίας πλήρων και αυτοκαθοριζόμενων ζώων.

